

HEDMARK BONDELAG

MJØSEN SKOG

GLOMMEN
SKOG

NSG
Norsk Sau og Geit

Løten 16.02.2012

Høring om endring av rovviltforskriften.

Stortingsforliket av 16. juni 2011 om endringer i forvaltningen av rovvilt, legger grunnlag for en rekke endringer i forvaltningen av gaupe, jerv, ulv og bjørn. Blant annet er det nasjonale bestandsmålet for bjørn redusert fra 15 til 13 årlige ynglinger. Miljøverndepartementet har med bakgrunn i forliket nå sendt endringer i rovviltforskriften på høring.

I forslag til ny forskrift foreslår MD at reduksjonen i mål om antall ynglinger av bjørn legges til rovviltregion 7 og 8. Det vil si reduksjon på 1 yngling i Nordland, og 1 yngling i Troms og Finnmark.

Hedmark Bondelag, Hedmark Bonde og Småbrukarlag, Hedmark Sau og Geit, Mjøsen skog, Glommen Skog, Folkeaksjon ny Rovviltpolitikk-Glåmdal og Norges Jeger- og Fiskerforbund - Hedmark er sterkt uenig i Mds forslag, og mener at reduksjonen i bestandsmålet for bjørn må legges til region 5 og 6. Vi mener forslaget er i strid med intensjonene i rovviltforliket, som etter vår vurdering først og fremst er å redusere konflikten mellom rovvilt og beitenæringene.

Departementets anbefaling og argumentasjon

Miljøverndepartementet har med bakgrunn i forliket gitt signaler til de ulike forvaltningsleddene om oppfølging av forliket. Deriblant er Direktoratet for naturforvaltning (DN) bedt om en vurdering av de nye bestandsmålene for bjørn, samt fordeling av reduksjonen mellom de ulike forvaltningsregionene. I notat til Miljøverndepartementet av 29. august skriver DN selv at de "....legger til grunn at rovviltforvaltningen baseres på en politikk der hensynet til å sikre overlevelsen til de store rovviltartene må kombineres med en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konflikter og redusere skader forårsaket av rovdyr. Ut fra dette kan vi slutte at Stortinget ønsker å redusere bestandsmålet for bjørn i de regioner der dette medfører størst reduksjon i konflikter og skader forårsaket av bjørn."

DN er dermed klar på at Stortingets formål med reduksjonen i bestandsmålet på bjørn er å redusere konflikt. De skriver i det videre at konflikt i en rovviltregion i stor grad også vil omfatte andre arter enn bjørn, og at det totale ansvaret en region påtar seg for å oppfylle de nasjonale bestandsmålene må tas med i vurderingen. Det vises til at det bare er Region 5 som har ansvar for alle fem rovviltartene, og at region 6 til 8 har ansvar for alle unntatt ulv.

De viser også til at skadene på sau forårsaket av bjørn i stor grad er knyttet til region 5 og 6. Skadene i region 7 og 8 er små sammenlignet med dette, noe som blant annet skyldes langt lavere tetthet av sau i utsatte områder i de to nordligste regionene.

DN mener imidlertid at virkningen av å redusere bestandsmålene for bjørn i region 5 og 6 vil være svært usikker, på grunn av at skadene i stor grad er forårsaket av streifende hannbjørner, utenfor yngleområdene.

DN beskriver to scenarier som begrunnelse for å redusere bestandsmål:

1. Det første er å redusere bestandsmålet i de regionene som per i dag er lengst fra å oppfylle ynglemålet (dvs. region 7 og 8).
2. Det andre er å redusere bestandsmålet i de regioner som per i dag har størst skader forårsaket av bjørn (dvs. region 5 og 6).

I sin konklusjon anbefaler DN alternativ 1, som vil bidra til raskest mulig oppnåelse av det nasjonale bestandsmålet for bjørn.

Miljøverndepartementet følger opp dette og skriver bl.a. følgende i sitt høringsbrev:

*Departementet legger vesentlig vekt på hvor lang tid det er beregnet til oppnåelse av de regionale bestandsmålene, og foreslår at bestandsmålet for bjørn reduseres med én yngling i region 7 og én yngling i region 8. På bakgrunn av bjørnens spredningsbiologi, der økningen i binneutbredelsen skjer langsomt og er nært knyttet til utbredelsen i våre naboland, vil det ta relativt lang tid å nå det nasjonale bestandsmålet i Norge. **En reduksjon av bestandsmålet i region 7 og 8 vil sannsynligvis føre til en raskere oppnåelse av det nasjonale bestandsmålet for bjørn.***

*Det viktigste motargumentet slik departementet vurderer det er at det er påvist og erstattet et langt større antall sau som drept av bjørn i forvaltningsregion 5 og 6 enn i region 7 og 8. Effekten av å redusere bestandsmålet i region 5 og 6 er imidlertid, som tidligere nevnt, svært usikker, og **departementet finner derfor ikke grunn til å gi skadeomfanget avgjørende betydning i denne saken.** I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet (jf. representantforslag 163 S (2010-2011)), og departementet legger derfor i denne sammenheng liten vekt på de skader som er påvist og erstattet innenfor regionenes prioriterte yngleområder for bjørn.*

Om skadevurdering heter det i høringsbrevet: *Skadene på beitedyr forvoldt av bjørn varierer mye, både mellom år og områder. Bjørn er ikke regnet for å være en vesentlig skadevolder på tamrein, og hoveddelen av skadene skjer på sau. I 2010 ble det eksempelvis erstattet ca 4700 sau som drept av bjørn og 56 tamrein på landsbasis. Videre er det slik at det er påvist og erstattet et langt større antall sau som drept av bjørn i forvaltningsregion 5 og 6 enn i region 7 og 8. Samtidig er effekten av å redusere bestandsmålet i region 5 og 6 på skadeomfanget i prioriterte beiteområder svært usikker. Hoveddelen av bjørneskadene i disse regionene er ikke koblet til binner med unger i yngleområdene, men skyldes streifende hannbjørn som i all hovedsak er født utenfor regionens yngleområder. Å redusere bestandsmålet for bjørn med 1 yngling i en region vil ha en begrenset effekt når det gjelder antall individer som produseres i regionen.*

Rovviltfliket sier følgende om bjørn:

- 3.1 Bestandsmålet for bjørn settes til 13 årlige ynglinger. Det skal tilstrebes et jevnere forhold mellom binner og hannbjørn enn i dag, jfr. pkt 2.2.17 og 2.2.18, og det settes et tak på antall hannbjørn slik at dette ikke skal overstige 1,5 ganger antallet binner. Dog ikke slik at uttak av hannbjørn tas innenfor binneområdene. Antall binner settes til 6,5 pr yngling.

Vår vurdering

Vår vurdering er at argumentasjon peker klart mot en reduksjon i bestandsmålene for bjørn i region 5 og 6, gitt at formålet er å redusere konflikt.

Etter vår vurdering holder derfor ikke begrunnelsen for Departementets forslag.

Lavere bestandsmål vil innebære at Rovviltnemndene raskere vil få overført myndighet til å drive regionalt tilpasset forvaltning av bjørn. Dette, sammen med de nye signalene i Rovviltforliket om uttak av bjørn i prioriterte beiteområder, vil gjøre det lettere å ta ut hannbjørner utenfor yngleområdene. Dette er svært viktig for å redusere konflikten.

Både Oppland (region 3) og Sør-Trøndelag (region 6) har skadesituasjoner uten at de har vedtatte yngleområder innenfor fylkesgrensene, på samme måte som store deler av Hedmark og Nord-Trøndelag har betydelige skader forårsaket av streifende hannbjørn i områder utenfor yngleområdene.

Statistikk fra 2010 over rovvilterstatninger fordelt på skadevolder viser at antall bjørnedrept sau varierer betydelig mellom fylkene:

Region	Fylke	Antall sluppet sau:	Totalt erstattet rovdyrtp	Rovdyrtap %	Andel som skyldes bjørn %	Antall erstattet pga bjørn
3	Oppland	109700	4633	4,2	18,8	871
5	Hedmark	84600	6487	7,7	24,4	1582
6	Nord-Trøndelag	51700	4137	8	21	868
	Sør-Trøndelag	80300	4157	5,1	23,4	972
	Møre og Romsdal	20400	1271	6,2	0	0
7	Nordland	74600	4495	6	4	180
8	Troms	50400	2246	4,5	0,2	5
	Finmark	9600	610	6,3	17,4	106

Oppstillingen ovenfor viser at antall sau drept av bjørn er ca 15 ganger større i region 3, 5 og 6 i forhold til region 7 og 8.

En reduksjon tilsvarende to ynglinger i region 5 og 6 vil faktisk utgjøre en betydelig nivåforskjell i bjørnebestanden i området, gitt Stortingsforlikets fordeling med maks 1,5 hannbjørn pr binne og 6,5 binner pr yngling. For region 6 vil en reduksjon fra 4 ynglinger til 3 ynglinger redusere regionens bjørneforpliktelse med 25 %. I region 5 vil en reduksjon fra 3 til 2 ynglinger på samme måte redusere forpliktelsene med 33 %. I sum utgjør disse to ynglingene minimum 32,5 bjørner i området.

I 2010 ble det dokumentert DNA-prøver fra 95 bjørner i region 5 og 6 (Bioforsk rapport Vol. 6 Nr. 49 2011 Populasjonsovervåking av brunbjørn 2009-2012). Dette er et minimumstall for bestanden i området. Med bakgrunn i kjønns sammensetning i de to regionene er det beregnet at det i 2010 var 1,3 ynglinger i region 5 og 2,3 ynglinger i region 6. Reduserte ynglemål til 2 og 3 i disse to regionene betyr at en langt på veg ville ha oppfylt målsettingen i 2010.

Det kan ikke være noen tvil om at en reduksjon i antall ynglinger i region 5 og 6 med Stortingsforlikets regnemetode vil redusere bjørnetettheten og dermed konfliktnivået. Det er også i de prioriterte beiteområdene dette vil ha effekt så lenge forliket sier at hannbjørn ikke skal tas ut innenfor yngleområdene. Dersom det er en holdning at en reduksjon ikke vil ha noen betydning i forhold til konfliktnivået, vil det jo være ganske meningsløst å diskutere bestandsmålene i det hele tatt.

Konklusjon

Hedmark Bondelag, Hedmark Bonde og Småbrukarlag, Hedmark Sau og Geit, Mjøsen skog, Glommen Skog Folkeaksjon ny Rovviltpolitikk - Glåmdal og Norges Jeger- og Fiskerforbund - Hedmark har hatt store forventninger til rovviltforliket, særlig med hensyn til konfliktreduksjon mellom rovvilt og beitenæringene. Beitenæringene er meget viktige for verdiskaping, bosetting og sysselsetting i vårt fylke. Region 5 har betydelige utfordringer mht rovviltskader, og bærer et betydelig ansvar for alle de store rovviltartene. Region 3 sliter også med et betydelig antall streifende hannbjørn, og det er antakelig ikke en Bjørn i Oppland som ikke har kommet inn fra Hedmark.

Vi viser til at Rovviltforliket har til formål å sikre rovviltartenes overlevelse, men med redusert konflikt med beitenæringene og andre interesser. Fylkeslagene er med bakgrunn i dette sterkt uenig i forslag til fordeling av reduksjon i ynglemålene for bjørn. Departementet har valgt å foreslå reduksjonen i ynglemålene i region 7 og 8, som i dag er lengst fra å oppfylle bestandsmålene. Det er hensynet til bjørnebestandens vekst som er vektlagt.

Vi mener at ynglemålsettingen for bjørn må reduseres i region 5 og 6, for å sikre redusert bjørnetetthet i områder med størst beitenæring, verdifulle beiteområder og høyest konfliktnivå. Dette må etter vår vurdering være en naturlig følge av Rovviltforliket.

Med hilsen

Hedmark Bonde og Småbrukarlag

v/ Ståle Støen /s
leder

Hedmark Sau og Geit

v/ Kjetil Granud /s
leder

Mjøsen Skog

v/ Even Mengshoel /s
Leder

FNR – Glåmdal

v/Kjell Eierholen
Leder

Hedmark Bondelag

v/ Einar Myki /s
leder

NJFF-Hedmark

v/ Bjørn Næss /s

Glommen Skog

v/Mikael Løken /s
leder